



# Epidemie

## Metodický list pro učitele ZŠ



European  
Immunization  
Week

Prevent Protect Immunize



MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ  
ČESKÉ REPUBLIKY

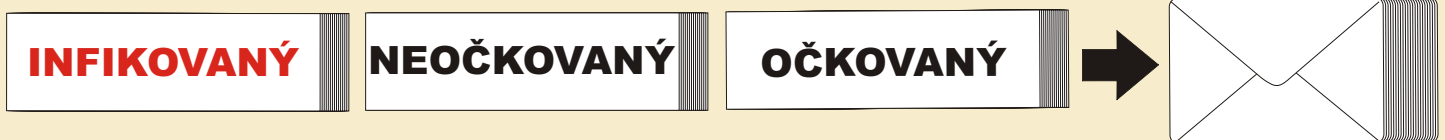


**Hra je vhodná do vyučovacích předmětů, ve kterých se vyučuje lidské tělo, výchova ke zdraví, biologie, ale také historie - dějepis.**

**Cíl:** zvýšit povědomí o šíření nakažlivých nemocí, před kterými je možné se chránit očkovaním.

**Forma:** hra, která simuluje význam očkování v případě šířící se infekce. Vychází z principů zážitkové pedagogiky.

**Pomůcky:** předem si připravte obálky a kartičky pro každého žáka - na kartičky napište:



Do každé obálky vložte jen jednu kartičku a obálku zalepte. Alternativně je možné použít krabičku apod., která bude uzavřená tak, aby děti po celou dobu hry nevěděly, kterou kartičku dostaly. Zvenku je třeba mít možnost na obal zapisovat.

Hra může mít více variant pro lepší zdůraznění významu očkování (jiný poměr očkovaných/neočkovaných).

### Postup

- 1.** Rozdejte každému žákovi jednu obálku s kartičkou a zdůrazněte, že obálku smí rozlepit až na konci hry. Požádejte všechny žáky, aby se postavili a potřásli si rukou se třemi žáky. Každý, s kým si podají ruku, se v patřičném pořadí podepíše na obálku. Ujistěte se, že se pohybují po celé místnosti.
- 2.** Když mají všichni na obálce tři podpisy, usadí se na svá místa. Nyní mohou rozlepit obálku. Na kartičce mají nápis - infikovaný, očkovaný, neočkovaný. Požádejte infikované žáky, aby se postavili. Pak požádejte každého, kdo si s nimi potřásl rukou a na své kartičce má nápis neočkovaný, aby se postavil. Opakujte znova, dokud nezůstanou sedět pouze očkovaní žáci, kteří jsou před přenosem infekce chráněni.
- 3.** Vysvětlete žákům, že všichni, kteří nebyli očkovaní, onemocněli. Pokud zůstal v závěru hry sedět někdo, kdo nebyl očkovaný, diskutujte, co sedícího žáka ochránilo před infekcí (byli to očkovaní spolužáci - jejich očkování zabránilo přenosu infekce). Tomuto jevu říkáme kolektivní imunita - v populaci musí být dostatek proočkovaných osob, aby se infekce nešířila. Očkovaním chráníme i ty, kteří nemohou být očkovaní kvůli svému zdravotnímu stavu a novorozence, kteří ještě nebyli očkovaní.

Diskutujte se žáky, proč se infekce šířila, proč někdo onemocněl (neočkovaný) a někdo ne (očkovaný - má protilátky proti dané nemoci a jeho tělo se tedy umí bránit) a jak by se situace změnila v případě, že by očkovaných žáků bylo méně/více.

Zdůrazněte význam očkování - historie, počty zachráněných životů a také upozorněte na neustálou přítomnost těchto nemocí ve světě a hrozící riziko navrácení infekcí, které se už v naší zemi díky očkování neobjevovaly. Vysvětlete žákům, že nemoc se přenáší nejen přímým kontaktem (podáním ruky), ale také vydechovaným vzduchem, jídlem, pitím, sexem, proniknutím bakterií do otevřeného poranění, co je to očkování, jak funguje vakcína.

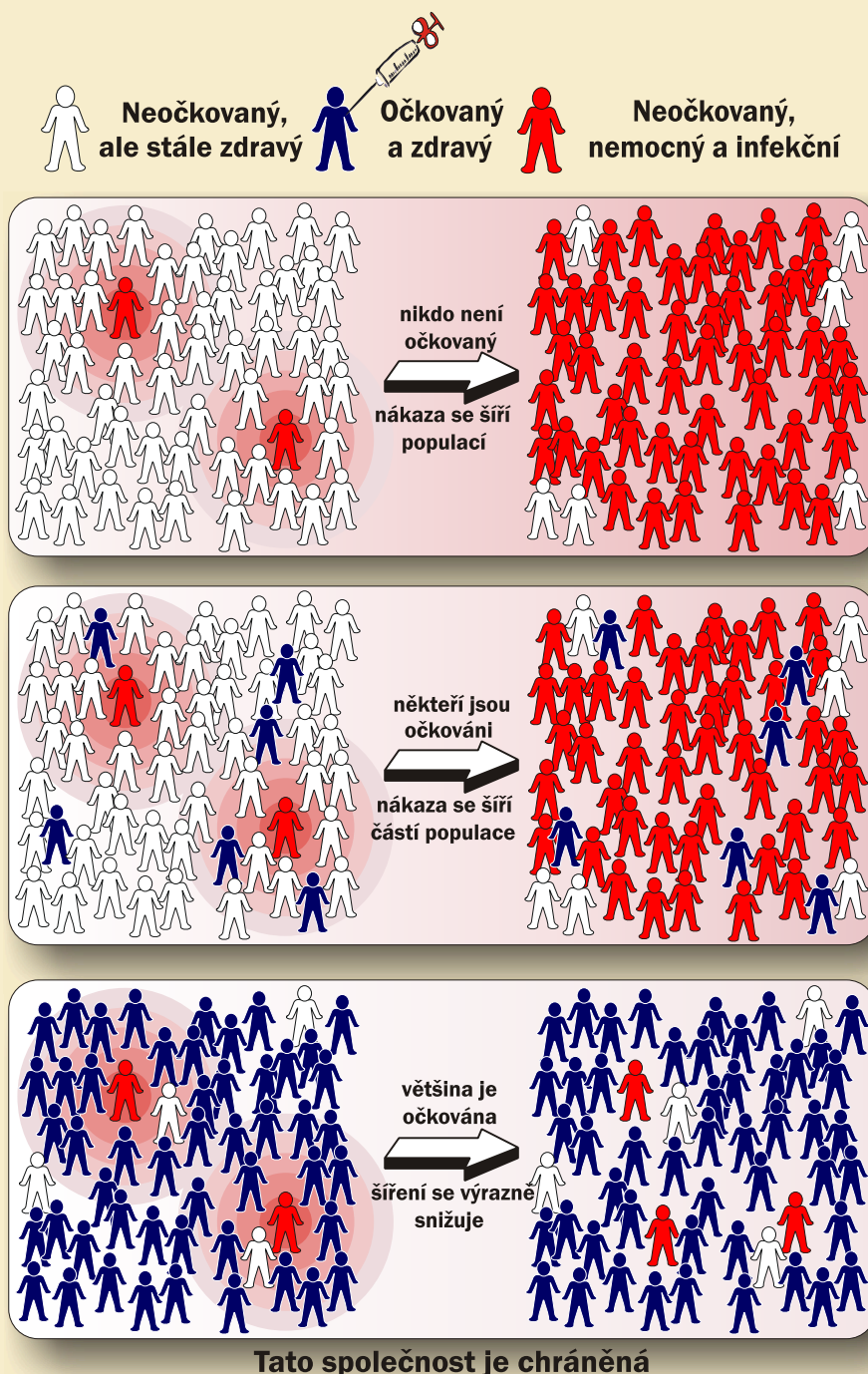
## Příklady možných variant hry

V této třídě je 30 žáků

1. 75% neočkovaných a 25% očkovaných - tzn. 3 infikovaní žáci, 20 neočkovaných a 7 očkovaných
2. Poměr očkovaných a neočkovaných 1:1 (3 infikovaní, očkovaných a neočkovaných přibližně stejný počet)
3. 75% očkovaných a 25 % neočkovaných - tzn. 3 infikovaní žáci, 20 očkovaných a 7 neočkovaných

## Stále hrozící nakažlivé nemoci, proti kterým je možné očkování

Infekční zánět jater typu A,B (žloutenka A,B), dětská obrna, meningitida, klíšťová encefalitida, rotavirové průjmy, pneumokoková pneumonie, hemofilové infekce, které způsobují např. záněty dýchacích cest, středního ucha, černý kašel, spalničky, zarděnky, příušnice, tetanus, záškrť, tuberkulóza, karcinom děložního čípku vyvolaný HPV. V exotických zemích je to břišní tyfus, vzteklna, žlutá zimnice aj.



Zdroj: <http://www.niaid.nih.gov/topics/pages/community/immunity.aspx>

Zdroj: <http://www.advocatesforyouth.org/for-professionals/lesson-plans-professionals/1262?task=view>

Vyrobena za podpory Ministerstva zdravotnictví ČR v rámci projektu "Významné dny ve zdravotnictví v kontextu podpory zdraví", projekt č. 10573, Národní program zdraví - Projekty podpory zdraví, MZ ČR 2016